וַיֵּצֵא

עלון מס' 806
שנה י"ז

י' כסלו
תשפ"ז

הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה
בְּרִינָה יִקְצֹרוּ
בָּא יָבֹא בְּרִינָה

פניים על פרשת השבוע ומעגלי השנה

דבר העורך

פּוֹתַחַת הַפָּרָשָׁה: "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה" (כ"ח, י).
כְּשֶׁיַּעֲקֹב פָּגַשׁ אֶת רָחֵל נֶאֱמַר (כ"ט, י"א): "וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב אֶת רָחֵל וַיִּבְךְּ".
מַדּוּעַ הוּא בָּכָה? אוֹמֵר רַשִׁ"י: "לְפִי שֶׁרָדַף אֱלִיפַז בֶּן עֵשָׂו בְּמִצְוַת אָבִיו אַחֲרָיו לְהָרְגוֹ וְהִשִּׂיגוֹ, וּלְפִי שֶׁגָּדַל אֱלִיפַז בְּחֵיקוֹ שֶׁל יִצְחָק מָשַׁךְ יָדוֹ. אָמַר לוֹ: מָה אֶעֱשֶׂה לַצַּוּוּי שֶׁל אַבָּא? אָמַר לוֹ יַעֲקֹב: טֹל מָה שֶּׁבְּיָדִי, וְהֶעָנִי חָשׁוּב כְּמֵת".
אֱלִיפַז הָיָה 'פְּרוּמֵעַר' (מְדַקְדֵּק) גָּדוֹל. הוּא הָלַךְ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל אָבִיו וְהִקְפִּיד מְאוֹד עַל מִצְוַת כִּבּוּד אָב. עֵשָׂו צִוָּה עָלָיו לַהֲרֹג אֶת יַעֲקֹב, וֶאֱלִיפַז הָיָה לָהוּט לְקַיֵּם אֶת מִצְוַת אָבִיו. הוּא רָדַף אַחֲרֵי יַעֲקֹב עִם חֶרֶב בְּיָדוֹ, אָמַר 'לְשֵׁם יִחוּד' וְעָמַד לִנְעֹץ אֶת הַחֶרֶב בְּלִבּוֹ.
יַעֲקֹב מִתְחַנֵּן אֵלָיו שֶׁיַּנִּיחַ לוֹ. יֵשׁ לוֹ נְשִׁיאַת חֵן. הוּא מְפַלְפֵּל פִּלְפּוּל שֶׁלֵּם בְּגִדְרֵי 'עָנִי חָשׁוּב כְּמֵת', וֶאֱלִיפַז נֵאוֹת לְהַנִּיחַ לוֹ תְּמוּרַת כָּל רְכוּשׁוֹ וּמָמוֹנוֹ.
סִיפֵּר רַבִּי יַעֲנְקֶלֶ'ה גִּילִינְסְקִי זצ"ל: פַּעַם נִכְנַסְתִּי לְחַדְרוֹ שֶׁל הַסְּטַיְפְּלֶר זצ"ל וּרְאִיתִיו קוֹרֵן מֵאֹשֶׁר. הוּא אוֹמֵר לִי: רַבִּי יַעֲנְקֶלֶ'ה, יֵשׁ לִי בְּשֻׂבְיָלְךָ חִדּוּשׁ מְעַנְיֵן. אֱלִיפַז עוֹמֵד לַהֲרֹג אֶת יַעֲקֹב, אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ: וּלְפִי שֶׁגָּדַל בְּחֵיקוֹ שֶׁל יִצְחָק הוּא מָשַׁךְ יָדוֹ מִן הַרְצִיחָה, וּבִמְקוֹם זֹאת הוּא מַסְכִּים לִטֹּל אֶת כָּל רְכוּשׁוֹ וּמָמוֹנוֹ. כְּלוֹמַר, הוּא מוּכָן לְהַחֲלִיף אֶת הֲרֶצַח בְּשֹׁד.
אָמַר הַסְּטַיְפְּלֶר: אִלְמְלֵא הָיָה בַּחוּר יְשִׁיבָה, בַּיְשִׁיבָה שֶׁל יִצְחָק - הוּא הָיָה רוֹצֵחַ, וְהַיְשִׁיבָה הוֹעִילָה לוֹ שֶׁבִּמְקוֹם לִהְיוֹת רוֹצֵחַ הוּא נִהְיָה שׁוֹדֵד... הִמְשִׁיךְ הַסְּטַיְפְּלֶער וְאָמַר: מִכָּאן אָנוּ לְמֵדִים דָּבָר חָשׁוּב מְאוֹד בְּ'הִלְכוֹת יְשִׁיבָה': אִם יֵשׁ בָּחוּר בִּישִׁיבָה שֶׁסָּר מִן הַדֶּרֶךְ חַס וְשָׁלוֹם, אִם יְצִיאָתוֹ מֵהַיְשִׁיבָה תִּגְרֹם לוֹ לִהְיוֹת רוֹצֵחַ, וּבִזְכוּת הִשְׁאָרוּתוֹ בַּיְשִׁיבָה הוּא יִהְיֶה 'רַק' שׁוֹדֵד - זוֹ סִיבָּה שֶׁהַנְּהָלַת הַיְשִׁיבָה תִּמְנַע מִלְּזָרֵק אוֹתוֹ מֵהַיְשִׁיבָה!
רַבִּי חִזְקִיָּהוּ יוֹסֵף קַרְלֶנְשְׁטֵיְן מְסַפֵּר: סִיפֵּר לִי יְהוּדִי שֶׁעָבַד כְּמְנַהֵל מֶשֶׁק בְּאַחַת הַיְשִׁיבוֹת: הַנְּהָלַת הַיְשִׁיבָה עָמְדָה לְזָרֵק אֶת אֶחָד הַבַּחוּרִים. כְּמְנַהֵל מֶשֶׁק הִכַּרְתִּי אֶת הַבָּחוּר הַהוּא. בָּאתִי לְהַנְהָלַת הַיְשִׁיבָה וְאָמַרְתִּי לָהֶם: אַל תְּזָרְקוּ אוֹתוֹ, אֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ, שָׁוֶה לְהַשְׁקִיעַ בּוֹ. הֶחְלִיטוּ לִנְסֹעַ לְמָרָן הָרַב אֶלְיָשִׁיב זצ"ל, כָּל אֶחָד הִצִּיג לְפָנָיו אֶת הַדְּבָרִים מֵהַזָּוִית שֶׁלּוֹ. אָמַר לָהֶם הָרַב אֶלְיָשִׁיב: אִם יֵשׁ אֶחָד שֶׁמַּכִּיר אוֹתוֹ וְאוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ מָה לְהַשְׁקִיעַ בּוֹ - צָרִיךְ לְהַשְׁאִיר אוֹתוֹ וּלְנַסּוֹת. וְכָךְ הָיָה. הַבָּחוּר נִשְׁאַר בַּיְשִׁיבָה וְעָלָה עַל דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ. מְנַהֵל הַמֶּשֶׁק מַמְשִׁיךְ לְסַפֵּר: עָבְרוּ שָׁנִים רַבּוֹת. בְּנֵי הַגִּיעַ לִישִׁיבָה גְּדוֹלָה. בָּרוּךְ ה', הוּא בָּחוּר כִּשְׁרוֹנִי, אֲבָל הוּא מְחַנָּן בְּעוֹד כַּמָּה תְּכוּנוֹת שֶׁלֹּא מְאֻפְשָׁרוֹת לְהַחֲזִיק אוֹתוֹ בִּישִׁיבָה רְגִילָה... שָׁמַעְתִּי שֶׁיֵּשׁ יְשִׁיבָה מְיֻחֶדֶת לְבַחוּרִים כָּמוֹהוּ. נָסַעְתִּי לְשָׁם וְדִבַּרְתִּי עִם הַנְּהָלַת הַיְשִׁיבָה. אַחֲרֵי שֶׁהֵם בָּדְקוּ אֶת הָעִנְיָן הֵם דָּחוּ אוֹתִי וְאָמְרוּ שֶׁאֵין מָקוֹם לַבֵּן שֶׁלִּי. הַצַּעַר הָיָה נוֹרָא, אֲבָל מָה יָכֹלְתִּי לַעֲשׂוֹת? הִתְכּוֹנַנְתִּי לָצֵאת מֵהַבִּנְיָן כְּדֵי לִנְסֹעַ חֲזָרָה לְבֵיתִי. לְפֶתַע נִיגַּשׁ אֵלַי אָדָם נָשׂוּא פָּנִים וְקָרָא לִי בְּשֵׁם הַחֲבָה שֶׁלִּי, כְּמִי שֶׁמַּכִּיר אוֹתִי מִקָּרוֹב. לֹא הִכַּרְתִּי אוֹתוֹ. שָׁאַלְתִּי: "מִי אַתָּה? מִנַּיִן אַתָּה מַכִּיר אוֹתִי"? אָמַר לִי: "אַתָּה זוֹכֵר שֶׁלְּפָנַי שָׁנִים עָבַדְתָּ כְּמְנַהֵל מֶשֶׁק בַּיְשִׁיבָה וְדָאַגְתָּ שֶׁלֹּא יְזָרְקוּ אֶת אֶחָד הַבַּחוּרִים מֵהַיְשִׁיבָה? הַבָּחוּר הַהוּא - זֶה אֲנִי"...
הָיִיתִי הָמוּם! הוּא שָׁאַל אוֹתִי לְמַטָּרַת בּוּאִי, סִפַּרְתִּי לוֹ עַל הַבֵּן שֶׁלִּי שֶׁזָּקוּק לְמִסְגֶּרֶת יְשִׁיבָתִית תּוֹמֶכֶת. הוּא אָמַר לִי: "הָסֵר דְּאָגָה מִלִּבְּךָ. אֲנִי מְרַצֶּנִי הַיְשִׁיבָה, אֲנִי מַבְטִיחַ לְךָ שֶׁהַבֵּן שֶׁלְּךָ יִתְקַבֵּל לַיְשִׁיבָה, וְאֶעֱשֶׂה הַכֹּל לְמַעֲנוֹ כְּדֵי שֶׁיַּצְלִיחַ כָּאן".

המשך דבר העורך

מְנַהֵל הַמֶּשֶׁק סִיֵּם אֶת סִפּוּרוֹ וְאָמַר לִי בְּלָשׁוֹנוֹ הַמְּחֻדֶּדֶת: "הֵם רָצוּ לַעֲשׂוֹת לַבָּחוּר הַזֶּה 'וַיֵּצֵא וַיִּשְׁלַח', אֲבָל בִּזְכוּתִי עָשׂוּ לוֹ 'וַיֵּשֶׁב', הוּא נִשְׁאַר בַּיְשִׁיבָה. 'מִקֵּץ' כַּמָּה שָׁנִים הוּא עָשָׂה לִי 'וַיִּגַּשׁ' וְגָרַם לִי 'וַיִּחִי', הוּא הֶחָיָה אֶת בְּנִי וְגַם אוֹתִי"... ("נָאֶה דוֹרֵשׁ").
וְעַתָּה נַחֲזֹר לְעִנְיָנֵנוּ, חָז"ל מְתָאֲרִים אֶת עֵשָׂו כְּאָדָם בַּעַל יְצָרִים אֲפֵלִים, רוֹצֵחַ, וְאָדָם אִימְפּוּלְסִיבִי שֶׁיָּכוֹל לִמְּכֹּר אֶת הַבְּכוֹרָה וְהֶעָתִיד שֶׁלּוֹ תְּמוּרַת נְזִיד עֲדָשִׁים. מִצַּד שֵׁנִי, אוֹמְרִים שֶׁמְּעוֹלָם לֹא הָיָה אָדָם שֶׁכִּבֵּד אֶת אָבִיו כְּמוֹ עֵשָׂו. בַּמִּדְרָשׁ מְסֻפָּר שֶׁכַּאֲשֶׁר עֵשָׂו הָיָה נִכְנָס לְשַׁמֵּשׁ אֶת יִצְחָק, הוּא לֹא עָשָׂה זֹאת בִּבְגְדֵי יוֹמְיוֹם, אֶלָּא הָיָה מַחֲלִיף לִבְגְדֵי מַלְכוּת יְקָרִים, מִתּוֹךְ כָּבוֹד עָצוּם לְאָבִיו. אֲפִלּוּ רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר עַל עַצְמוֹ שֶׁהוּא לֹא הִצְלִיחַ לְהַגִּיעַ לְקַרְסֻלָּיו שֶׁל עֵשָׂו בְּמִצְוַת כִּבּוּד אָב.
וַהֲרֵי לְךָ קוֹנְפְּלִיקְט! הַקוֹנְפְּלִיקְט שֶׁל עֵשָׂו הוּא בְּעֶצֶם הַהִתְנַגְּשׁוּת בֵּין מַעֲשֶׂה חִיצוֹנִי נְקֻדָּתִי שֶׁל שְׁלֵמוּת לְבֵין מִדּוֹת פְּנִימִיּוֹת מְקֻלְקָלוֹת. אֵצֶל עֵשָׂו הָיְתָה הַפְּרָדָה מֻחְלֶטֶת בֵּין הַיַּחַס לְאָבִיו לְבֵין הַיַּחַס לִסְבִיבָה.
אֵצֶל כָּל אֶחָד, זֶה יָכוֹל לְהִתְבַּטֵּא בִּפְעָרִים בֵּין אֵיךְ שֶׁאֲנַחְנוּ מִתְנַהֲגִים בַּחוּץ לְבֵין מִי שֶׁאֲנַחְנוּ בַּבַּיִת. לְדֻגְמָא, אָדָם שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת סַבְלָנִי, מֻכְלִ וּמַקְשִׁיב בַּמַּעְגָּל הַחֶבְרָתִי שֶׁלּוֹ, אֲבָל כְּשֶׁהוּא חוֹזֵר הַבַּיְתָה לַמִּשְׁפָּחָה הוּא חָסֵר סַבְלָנוּת, עַצְבָּנִי וּפוֹגְעָנִי. נִיתָּן אוּלַי לְהַשְׁוֹוֹת זֹאת לַחֲזִיר שֶׁמַּרְאֶה לְכֻלָּם שֶׁהוּא "כָּשֵׁר" - מַפְרִיס פַּרְסָה אֲבָל הוּא לֹא מַעֲלֵה גֵּרָה, וְלָכֵן הוּא חַיָּה טְמֵאָה.
לְלַמְּדֵנוּ שֶׁהַדֶּרֶךְ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִדְבֹּק בָּהּ הִיא שֶׁל יַעֲקֹב סָבָא - "אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים", דְּהַיְנוּ, לְמוּד תּוֹרָה, חֶסֶד וּמַעֲשִׂים טוֹבִים הַמּוֹבִיל לְעִדּוּן הַמִּדּוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וּלְהִתְחַשֵּׁב בְּזוּלַת.

וַיֵּצֵא - תוכן ענייני הפרשה

א. יַעֲקֹב יוֹצֵא מִבְּאֵר שָׁבַע, מַגִּיעַ לְהַר הַמּוֹרִיָּה מִתְקֵן תְּפִלַּת עַרְבִית, וְיָשֵׁן בַּמָּקוֹם, חֲלוֹם יַעֲקֹב וְהַבְטָחוֹתָיו שֶׁל ה' לְיַעֲקֹב, יַעֲקֹב נוֹדֵר נֶדֶר מֵקִים מַצֵּבָה וּמְנַסֵּךְ עָלֶיהָ שֶׁמֶן לָהּ' (כ"ח, י-כ"ב).
ב. פְּגִישַׁת יַעֲקֹב עִם הָרוֹעִים לְיַד הַבְּאֵר וְרָחֵל בַּת לָבָן אֲחִי אִמּוֹ, בָּאָה עִם הַצֹּאן (כ"ט, א-י"ג).
ג. יַעֲקֹב עוֹבֵד בְּבֵית לָבָן 7 שָׁנִים כְּדֵי לָשֵׂאת אֶת רָחֵל, נוֹשֵׂא אֶת לֵאָה (בְּגִלְגֵּל רַמָּאוּתוֹ שֶׁל לָבָן וּבִזְכוּת וְתוּרָה שֶׁל רָחֵל) וְשִׁבְעָה יָמִים אַחַר כָּךְ נוֹשֵׂא אֶת רָחֵל, וְעוֹבֵד 7 שָׁנִים נוֹסָפוֹת בַּעֲבוּרָהּ.
ד. לֵאָה יוֹלֶדֶת לְיַעֲקֹב אֶת רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה (כ"ט,ל"א-ל"ה).
ה. בִּלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל יָלְדָה לְיַעֲקֹב אֶת דָּן וְנַפְתָּלִי.
ו. זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה יָלְדָה לְיַעֲקֹב אֶת גָּד וַאֲשֵׁר.
ז. לֵאָה יוֹלֶדֶת אֶת יִשָּׂשכָר וּזְבוּלוּן וְאֶת דִּינָה (ל, י"ד-כ"א).
ח. רָחֵל נִפְקְדָה וְיוֹלֶדֶת בֵּן וְקֹרְאָה שְׁמוֹ יוֹסֵף (ל, כ"ב-כ"ד).
ט. יַעֲקֹב מוֹדִיעַ לְלָבָן עַל רְצוֹנוֹ לַעֲזֹב וְנִשְׁאָר עוֹד שֵׁשׁ שָׁנִים בְּבֵית לָבָן, מַצְלִיחַ בְּמַעֲשָׂיו וּמִתְבָּרֵךְ בְּמִקְנֶה וּבְעֹשֶׁר רַב.
י. לְאַחַר צִוּוּי ה', עוֹזֵב יַעֲקֹב אֶת לָבָן לְכִוּוּן אֶרֶץ כְּנַעַן.
יא. לָבָן וּבָנָיו רוֹדְפִים אַחֲרֵי יַעֲקֹב וּמַשִּׂיגִים אוֹתוֹ בְּהַר גִּלְעָד.
יב. יַעֲקֹב וְלָבָן כּוֹרְתִים בְּרִית בֵּינֵיהֶם וְנִפְרָדִים (ל"א, מ"ג-נ"ד).
יג. יַעֲקֹב מַמְשִׁיךְ בְּדַרְכּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמַגִּיעַ לְמַחֲנַיִם וּפוֹגֵשׁ שָׁם בְּמַלְאֲכֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (ל"ב, א-ג).

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה" (כ"ח, י') – הֵיכָן הָיְתָה יְשִׁיבַת שֵׁם וְעֵבֶר?

כָּתַב הַמַּהַרְשָׁ"א (מגִלָּה י"ז.): אִם רַגְלֵי הַסֵּלָם עָמְדוּ בִּבְאֵר שָׁבַע, אוֹת וְסִימָן הוּא כִּי גַּם בֵּית עֵבֶר עַצְמוֹ הוּא בִּבְאֵר שָׁבַע, שֶׁאִם לֹא כֵּן מַדּוּעַ הֶעֱמִידוּ שָׁם אֶת רַגְלֵי הַסֵּלָם.

לְפִי זֶה נִמְצָא כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ לֹא יָצָא מִתְּחוּמֵי בְּאֵר שָׁבַע: רַאשִׁית הוּא נִטְמַן אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל עֵבֶר, שֶׁשָּׁכַן בִּבְאֵר שָׁבַע, אַחַר כֵּךְ יָצָא לְחָרָן. וּמוֹסִיף הַמַּהַרְשָׁ"א: בִּ'בְאֵר שָׁבַע' יֵשׁ רֶמֶז שֶׁבֵּית הַמִּדְרָשׁ שֶׁל עֵבֶר שָׁכַן שָׁם, וּבוֹ שָׁהָה יַעֲקֹב אָבִינוּ י"ד שָׁנָה, שֶׁכֵּן בְּאוֹתִיּוֹת 'בְּאֵר שָׁבַע' נִרְמְזוּ אוֹתִיּוֹת 'עֵבֶר' וְ'אַרְבַּע עֶשְׂרֵה'. וְגַם לְיִצְחָק אָבִינוּ הָיָה בֵּית מִדְרָשׁ בִּבְאֵר שָׁבַע, שֶׁבַּגְּמָרָא יוֹמָא מוּבָא 'יִצְחָק זָקֵן וְיוֹשֵׁב בִּישִׁיבָה הָיָה'. נִמְצָא כִּי ג' בָּתֵּי מִדְרָשׁוֹת - שֶׁל שֵׁם, שֶׁל עֵבֶר וְשֶׁל יִצְחָק - בִּבְאֵר שָׁבַע הָיוּ, וְרֶמֶז 'מִבְּאֵר שָׁבַע' אוֹתִיּוֹת ש"ם עב"ר א"ב (יצחק אבינו).

הַ'חָתָם סוֹפֵר' סָבוּר שֶׁבֵּית מִדְרָשׁ שֵׁם וְעֵבֶר הוּא בִּירוּשָׁלַיִם. בִּכְדֵי לְהָבִין אֶת הַדְּבָרִים יֵשׁ לִלְמֹד מֶה הָיָה מַסְלוּל הֲלִיכָתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְחָרָן. מִדְרַשׁ"י נִרְאֶה כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ יָצָא מִבְּאֵר שָׁבַע לְחָרָן, וּכְשֶׁהִגִּיעַ לְחָרָן נִזְכַּר כִּי חָלַף עַל יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהָיְתָה 'מָקוֹם שֶׁהִתְפַּלְּלוּ אֲבוֹתָיו' וְהוּא לֹא הִתְפַּלֵּל בָּהּ. וְנָתַן בְּדַעְתּוֹ לַחְזֹר לִירוּשָׁלַיִם, הוּא הִגִּיעַ עַד 'בֵּית אֵל' שֶׁבָּרִאשׁוֹנָה נִקְרָא 'לוּז', וְשָׁם קָפְצָה הָאָרֶץ - 'הַר הַמּוֹרִיָּה' הִתְנַסֵּק מִמְּקוֹמוֹ וְהִגִּיעַ עַד לְבֵית אֵל. שָׁם לָן יַעֲקֹב בַּלַּיְלָה, וְשָׁם חָלַם חֲלוֹם שֶׁרֻגְלֵי הַסֵּלָם עוֹמְדוֹת בִּבְאֵר שָׁבַע, אֶמְצָעוֹ כְּנֶגֶד יְרוּשָׁלַיִם וְרֹאשׁוֹ כְּנֶגֶד בֵּית אֵל, וּמִכָּךְ הִסִּיק שֶׁ'בֵּית אֵל' הִנּוֹ 'שַׁעַר הַשָּׁמַיִם'. אֵלּוּ דִּבְרֵי רַשִׁ"י.

בְּרֹם הַדְּבָרִים אֵינָם מִתְקַבְּלִים עַל הָרַמְבַּ"ן, הַסָּבוּר כִּי יִצְחָק אָבִינוּ לֹא הִתְגּוֹרֵר בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה בִּבְאֵר שָׁבַע כִּי אִם בְּחֶבְרוֹן. לְדִבָרָיו אַף מַעֲשֶׂה גְּנֵבַת הַבְּרָכוֹת הִתְרַחֵשׁ בְּחֶבְרוֹן. אַף יְצִיאַת יַעֲקֹב לְכִוּוּן חָרָן הָיְתָה מֵחֶבְרוֹן. רַק בַּהֶמְשֵׁךְ הִגִּיעַ לְשָׁם כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל בָּהּ' וְלִשְׁאֹל הַאִם אָכֵן לָצֵאת לְחו"ל.

לְפִי זֶה מוֹסִיף הַ'חָתָם סוֹפֵר' (כְּתָבוֹת י"ז.) כִּי מֵכָּרָה מֵהַפְּסוּקִים שֶׁאַחַר שֶׁהִגִּיעַ לִבְאֵר שָׁבַע, וּלְאַחַר שֶׁנִּגְלָה אֵלָיו הַמַּרְאֶה הָאֱלוֹקִי וְנִתְּנָה לוֹ רְשׁוּת לָלֶכֶת לְחָרָן, הוּא לֹא הִתְעַכֵּב וְיָצָא מִיָּד לְחָרָן. אִם מֵהָעִיר בְּאֵר שָׁבַע יָצָא לְכִוּוּן חָרָן, הֵיכָן הָיוּ י"ד שָׁנוֹת יְשִׁיבָה בְּבֵית עֵבֶר? עוֹנֶה הַ'חָתָם סוֹפֵר': י"ד שָׁנִים קָדְמוּ לְבִיאָתוֹ לִבְאֵר שָׁבַע. וּלְפִי זֶה יַעֲקֹב יָצָא מֵחֶבְרוֹן לְדַרוֹמָהּ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בַּדֶּרֶךְ הַמּוֹבִיל לִירוּשָׁלַיִם. וּמֶלֶךְ יְרוּשָׁלַיִם הוּא 'מַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם', מַלְכִּי צֶדֶק הוּא שֵׁם בֶּן נֹחַ. שֵׁם בֶּן נֹחַ אֵינוֹ בֵּין הַחַיִּים, אַף בָּנוֹ, עֵבֶר, מַמְשִׁיךְ אֶת דַּרְכּוֹ בְּרֵאשׁוּת הַיְשִׁיבָה בִּירוּשָׁלַיִם, וְאֵלֶיהָ נִכְנַס יַעֲקֹב לי"ד שָׁנָה.

וְאוֹמֵר הַ'חָתָם סוֹפֵר': סֵדֶר הַדְּבָרִים הָיָה כָּךְ, תְּחִלָּה יָצָא מִמְּגוּרֵי אָבִיו בְּחֶבְרוֹן, כְּרַמְבַּ"ן. אַחַר כָּךְ נִטְמַן י"ד שָׁנִים בְּבֵית עֵבֶר בִּירוּשָׁלַיִם. אַחַר כָּךְ יָצָא לְחָרָן. בְּדַרְכּוֹ לְחָרָן הָלַךְ לִבְאֵר שָׁבַע לְאֻשֶּׁל שֶׁל אַבְרָהָם לְהִתְפַּלֵּל - כְּדִבְרֵי הָרַמְבַּ"ן (בְּפָרָשַׁת וַיֵּצֵא), מִשָּׁם יָצָא לְחָרָן, וּבַדֶּרֶךְ הָיָה מַעֲשֶׂה הַסֵּלָם, וְהַטְמָנָתוֹ בְּבֵית עֵבֶר הָיְתָה קֹדֶם לָזֶה.

בֵּית מִדְרָשׁ שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר בְּעֵבֶר הַנָּהָר

מָקוֹם נוֹסָף עָלָיו יֵשׁ הַמַּצְבִּיעִים כְּמָקוֹם בֵּית מִדְרָשָׁם שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר הִנּוֹ בְּצִפּוֹן מַעֲרַב סוּרְיָה הָעַתִּיקָה שֶׁל יָמֵינוּ, וְהִנּוֹ אֵזוֹר הַמֻּכָּר בַּתּוֹרָה כְּ'עֵבֶר הַנָּהָר', שָׁם שׁוֹכֶנֶת הָעִיר חָרָן הַמִּקְרָאִית.

כַּאֲשֶׁר מְצַוֶּה יִצְחָק אֶת יַעֲקֹב לִבְרֹחַ מֵעֵשָׂו אָחִיו, הוּא אוֹמֵר לוֹ: 'קוּם לֵךְ פַּדֶּנָה אֲרָם'. רַשִׁ"י מְבָאֵר שֶׁפַּדָּן אֲרָם הִיא אֲרָם נַהֲרַיִם, וְהִיא נִקְרֵאת כֵּן עַל שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת בֵּין נְהַר הַפְּרָת וְהַחִדֶּקֶל.

הֶעָרִים חָרָן, פַּדָּן אֲרָם, אֲרָם נַהֲרַיִם, עֵבֶר הַנָּהָר - כָּל הַשֵּׁמוֹת הַלָּלוּ מְכֻוָּנִים לְמָקוֹם אֶחָד. הָאֵזוֹר שׁוֹכֵן סָמוּךְ לְנְהַר פְּרָת, וְנִתַּן לְרֹאוֹתָם כְּמִגְווֹרֵי מִשְׁפַּחַת נָחוֹר, בְּתוּאֵל וְלָבָן. אֶל אֵזוֹר זֶה נִמְלַט יַעֲקֹב מֵעֵשָׂו לְבֵית לָבָן.

[הַמּוֹדִיעַ]

"וְאַבְנֶה גַּם אָנֹכִי מִמֶּנָּה" (ל, ג) – סִפּוּר

הָרַב שְׁטֵינְמַן זצ"ל הָיָה מֵבִיא אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַבָּא: יְדוּעַ שֶׁרַבִּי מֹשֶׁה מָרְדְּכַי אֶפְשְׁטֵיְן וְרַבִּי אִיסֶּר זַלְמָן מֵלְצֶר הָיוּ גִּיסִים, שְׁנֵיהֶם הָיוּ חֲתָנִים שֶׁל הַנָּגִיד הַצַּדִּיק רַבִּי בַּיְבֶּל פְּרַנְק.

כְּשֶׁנִּפְטַר רַבִּי אִיצֶלֶ'ה מִפּוֹנִיבֶז' חִיפֵּשׂ הַסַּבָּא מִסְּלָבוֹדְקָא רֹאשׁ יְשִׁיבָה שֶׁיַּחֲלִיף אוֹתוֹ, וְהוּא פָּנָה לְרַבִּי אִיסֶּר זַלְמָן, שֶׁלַּמְרוֹת גִּילוֹ הַצָּעִיר נוֹדַע אָז כְּעִלּוּי וְחָרִיף, אַךְ רַבִּי אִיסֶּר זַלְמָן לֹא רָצָה לִפְגֹּעַ בַּחֲמוֹתוֹ, אַלְמָנַת רַבִּי בַּיְבֶּל פְּרַנְק, שֶׁהוּא הַצָּעִיר מִתְמַנֶּה עוֹד טֶרֶם הָיָה תַּפְקִיד לְגִיסוֹ הַגָּדוֹל, לָכָךְ בִּקֵּשׁ מֵהַסַּבָּא שֶׁיִּפְנֶה גַּם אֶל גִּיסוֹ הַגָּדוֹל, רַבִּי מֹשֶׁה מָרְדְּכַי, וְכָךְ יְכַהֲנוּ שְׁנֵיהֶם כְּרָאשֵׁי הַיְשִׁיבָה. וְכָךְ הָיָה. לְאַחַר תְּקוּפָה קְצָרָה כְּשֶׁרָאָה רַבִּי אִיסֶּר זַלְמָן שֶׁהֵם לֹא יְכוֹלִים לְכַהֵן יַחְדָּיו כִּי שִׁיטוֹת הַלִּמּוּד שֶׁלָּהֶם שׁוֹנוֹת, עָזַב אֶת הַיְשִׁיבָה כְּדֵי לְכַהֵן כְּרַב וְרֹאשׁ יְשִׁיבָה בְּסְלוֹנְק, שָׁם זָכָה לְהַכִּיר אֶת חֲתָנוֹ לֶעָתִיד, רַבִּי אַהֲרֹן קוֹטְלֶר וְאַחֵינוּ הָרַב שַׁךְ. אָמַר הָרַב שְׁטֵינְמַן זצ"ל: כַּיּוֹם, לְאַחַר עֶשְׂרוֹת שָׁנִים, אֲנוּ רוֹאִים מָה הִרְוִיחַ רַבִּי אִיסֶּר זַלְמָן מֵאוֹתוֹ וִתּוּר, שֶׁזָּכָה שֶׁאֵין מִי שֶׁלֹּא הוֹגֶה בְּסִפְרָיו, וְזָכָה לַחֲתָנוֹ הַגָּדוֹל רַבִּי אַהֲרֹן קוֹטְלֶר שֶׁהֵקִים אֶת עוֹלַם הַתּוֹרָה בַּאֲרָצוֹת הַבְּרִית, וְזָכָה לְתַלְמִיד מֻבְהָק כְּרַב שַׁךְ שֶׁהִצְמִיחַ אֶת עוֹלַם הַיְשִׁיבוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל!

"וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא" (כ"ח, י"א) – לִלְמֹד לִכְבוֹד הַשְּׁכִינָה – סִפּוּר

אוֹמֵר רַשִׁ"י: וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא - לְשׁוֹן מְעוּט בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שָׁכַב, אֲבָל אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנִים שֶׁשִּׁמֵּשׁ בְּבֵית עֵבֶר לֹא שָׁכַב בַּלַּיְלָה, שֶׁהָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה". עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

אִם נַחֲשֹׁב כַּמָּה חֲדָשִׁים יְשָׁנִים בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה, נַגִּיעַ לְמֵאָה שִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה. מִכָּאן שֶׁבְּמֶשֶׁךְ מֵאָה שִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה חֲדָשִׁים יַעֲקֹב לֹא שָׁכַב, וְרַק בְּחֹדֶשׁ הַמֵּאָה שִׁשִּׁים וְתֵשַׁע הוּא שָׁכַב בְּהַר הַמּוֹרִיָּה. יש רֶמֶז לַדָּבָר מֵהַפְּסוּק: 'וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם'.

תֵּבַת 'וַיִּפְגַּע' עוֹלָה בְּגִימַטְרִיָּה **מֵאָה שִׁשִּׁים וְתֵשַׁע**. מִכָּאן שֶׁלְּאַחַר מֵאָה שִׁשִּׁים וּשְׁמוֹנָה חֲדָשִׁים שֶׁל עֲמַל הַתּוֹרָה, נָתַן יַעֲקֹב מְנוּחָה לְאֵיבָרָיו בִּשְׁכִיבָה.

אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַבָּא סִיפֵּר רַבִּי דֹּב פָּפֶּה זצ"ל: כְּפִי הַיָּדוּעַ, ה"חָזוֹן אִישׁ" זצ"ל הָיָה עֲרִירִי וְלֹא זָכָה לִילָדִים. מִכְּיוָן שֶׁהִתְגּוֹרֵר בְּגַּבּוֹ, הָיוּ בַּחוּרִים מִישִׁיבַת פּוֹנִיבֶז' בָּאִים לָלוּן בְּבֵיתוֹ בַּלֵּילוֹת בְּתוֹרָנוּת. בִּתְקוּפָה מְסֻיֶּמֶת לָמַד רַבִּי דֹּב פָּפֶּה בְּפוֹנִיבֶז', וּבָא לִישֹׁן בְּבֵית ה"חָזוֹן אִישׁ". הָיָה זֶה לְאַחַר יוֹם לְמוּדִים אָרֹךְ, וְרַבִּי דֹּב שֶׁכְּבָר לָמַד שְׁלוֹשָׁה סְדָרִים וְיוֹתֵר מִכֵּן, רָצָה לַעֲלוֹת עַל מִשְׁכָּבוֹ וְלִישֹׁן, אֲבָל ה"חָזוֹן אִישׁ" אָמַר לוֹ: "עוֹד לֹא! שֵׁב וְתִלְמַד עוֹד קְצָת"!

רַבִּי דֹּב הָיָה מֻתָּשׁ וְעָיֵף, אֲבָל הוּא נִשְׁמַע לְבַקָּשַׁת ה"חָזוֹן אִישׁ", יָשַׁב וְלָמַד עוֹד חֲצִי שָׁעָה וְנִרְדַּם. אַךְ ה"חָזוֹן אִישׁ" הֵעִיר אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ: "עוֹד קְצָת"... רַבִּי דֹּב צִיֵּת לְהוֹרָאַת ה"חָזוֹן אִישׁ" וְהִמְשִׁיךְ לִלְמֹד. אַךְ הַפַּעַם הוּא נִרְדַּם כַּעֲבֹר עֶשֶׂר דַּקּוֹת.

ה"חָזוֹן אִישׁ" לֹא וִתֵּר לוֹ וְאָמַר: "עוֹד קְצָת"... אַךְ הַפַּעַם נָפַל רַבִּי דֹּב עַל הַגְּמָרָא וְנִרְדַּם מִיָּד.

ה"חָזוֹן אִישׁ" הֵעִיר אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ: "עַכְשָׁו תֵּלֵךְ לַמִּטָּה לִישֹׁן, אֲבָל לִפְנֵי כֵן אֹמַר לְךָ דְּבַר מָה. אָמְנָם לָמַדְתָּ בְּמֶשֶׁךְ יוֹם שָׁלֵם, אֲבָל בַּבֹּקֶר מָה רַע לִלְמֹד? בְּשָׁעוֹת אַחַר הַצָּהֳרַיִם מָה רַע לִלְמֹד? בָּעֶרֶב מָה רַע לִלְמֹד? אֲבָל כְּשֶׁמַּגִּיעַ הָרֶגַע הַזֶּה שֶׁאַתָּה כְּבָר מִשְׁתּוֹקֵק לִישֹׁן, וּבְכָל אֹפֶן אַתָּה מִתְאַמֵּץ וּמַמְשִׁיךְ בְּלִמּוּד לִכְבוֹד הַשְּׁכִינָה - אָז אַתָּה גּוֹרֵם נַחַת רוּחַ מְיֻחֶדֶת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כְּשֶׁהַלִּמּוּד הוֹלֵךְ בְּקַלּוּת, אֵין בּוֹ רִבּוּתָא מְיֻחֶדֶת, שֶׁהֲרֵי הַחָכְמָה, הַכִּשְׁרוֹנוֹת וְיכֹלֶת הַהִתְמָדָה הֵן מַתָּנוֹת מֵעִם ה'. אֲבָל כַּאֲשֶׁר גַּם לְאַחַר שֶׁכָּלוּ הַכּוֹחוֹת, וְהַלִּמּוּד אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בְּנָקֵל, אַתָּה מִתְאַמֵּץ וְלוֹמֵד - אָז אַתָּה מֵסֵב לַבּוֹרֵא נַחַת רוּחַ אֲמִתִּית. תּוֹסֶפֶת הַמַּאֲמָץ הַזּוֹ חֲבִיבָה לִפְנֵי ה' יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מִכֹּל"!

["וּמְתוֹק הָאוֹר" - יַעֲקֹב אָבִינוּ עַמּוּד ש"ג]

"וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת רָחֵל וַיִּשְׁמַע אֵלֶיהָ" (ל, כ"ב) – רָחֵל בָּחֳרָה בִּשְׁתִיקָה

מָצִינוּ בְּעִנְיַן רָחֵל וְלֵאָה בְּדִבְרֵי הֶתַנְחוּמָא (בְּפָרָשָׁתֵנוּ אות ו'): 'אֵין לְךָ נָאָה מֵרָחֵל, וּבְשֶׁבִיל נוֹיָהּ בִּקֵּשׁ יַעֲקֹב לִשָּׂא אוֹתָהּ, וְהָיָה מְשַׂלֵּחַ סְבְלוֹנוֹת לְרָחֵל, וְלָבָן נוֹתְנָן לְלֵאָה, וְהָיְתָה רָחֵל שׁוֹתֶקֶת.

"אָמַר רַבָּן בֶּן גַּמְלִיאֵל: כָּל יָמַי גָּדַלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים וְלֹא מָצָאתִי לְגוּף טוֹב אֶלָּא שְׁתִיקָה" (אבות א', י"ז).

רָחֵל תָּפְסָה בִּשְׁתִיקָה - רָאֲתָה סִבְלוֹנוֹתֶיהָ בְּיַד אֲחוֹתָהּ וְשָׁתְקָה. אָמְרָה לָהּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: אַתְּ שׁוֹתֶקֶת - חַיֶּיךְ בִּזְכוּת אוֹתָהּ שְׁתִיקָה אֲנִי זוֹכְרֵךְ, שֶׁנֶּאֱמַר 'וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת רָחֵל'. כָּאן לֹא מְדַבְּרִים חָזָ"ל עַל וְתוּר רָחֵל בַּנְּשׁוּאִין לְיַעֲקֹב וּמְסִירַת הַסִּימָנִים, אֶלָּא עַל אוֹתָן ז' שָׁנִים שֶׁל שְׁתִיקָה. אִלּוּ לֹא שָׁתְקָה - יִתְּכֵן שֶׁכָּל עִנְיָן שֶׁל מְסִירַת לֵאָה בְּסוֹף ז' הַשָּׁנִים הָיָה אַחֶרֶת. בִּזְכוּת שְׁתִיקָה זוֹ זָכְתָה רָחֵל שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא זָכַר אוֹתָהּ. וְרָאוּי לְהָבִין מַהִי הַמַּדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה שֶׁיֵּשׁ בִּשְׁכַר הִזְכִּירָה כְּנֶגֶד הַשְׁתִיקָה. וְהִנֵּה בְּפֶלֶךְ הַשְׁתִיקָה הָלַךְ גַּם בִּנְיָמִין, וְעָלָיו נֶאֱמַר 'יְדִיד ה' יִשְׁכֹּן לָבֶטַח'.

וּבְ'יַלְקוּט שִׁמְעוֹנִי' (וַיֵּצֵא קכ"ו) מוּבָא: 'רָחֵל תָּפְסָה פֶּלֶךְ שְׁתִיקָנוּת, וְעָמְדוּ כָּל בָּנֶיהָ בַּעֲלֵי סוֹד, בִּנְיָמִין יָשְׁפֵּה יֵשׁ-פֶּה שֶׁיּוֹדֵעַ מִמְּכִירַת יוֹסֵף וְאֵינוֹ מַגִּיד', וְכָךְ מְסֻפָּר בְּתַנְחוּמָא (סוף פָּרָשַׁת מִקֵּץ): 'וְהָיוּ עוֹמְדִים וּמְחַבְּטִים לִבְנְיָמִין עַל כְּתֵפָיו, וְאוֹמְרִים לוֹ: גַּנָּב בֶּן גַּנָּבֶת בַּיִּשְׁתָּנוּ, בֶּן אִמְּךָ אַתָּה, כָּךְ בִּישָׁהּ אִמְּךָ אֶת אֲבִינוּ'. וּבִשְׁבִיל הַמַּכּוֹת שֶׁהִכּוּהוּ בִּכְתֵפָיו, זָכָה שֶׁתַּשְׁרֶה שְׁכִינָה בֵּין כְּתֵפָיו, שֶׁנֶּאֱמַר 'חֹפֵף עָלָיו כָּל הַיּוֹם וּבֵין כְּתֵפָיו שָׁכֵן'. פֵּרוּשׁ: הָאַחִים הָיוּ מַכִּים אֶת בִּנְיָמִין וְאָמְרוּ לוֹ: אוֹי לְךָ גַּנָּב, בֶּנְךָ שֶׁל רָחֵל שֶׁגְּנָבָה הַתְּרָפִים מִלָּבָן. וּבִנְיָמִין שָׁתַק, לָכֵן זָכָה שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ יִבָּנֶה בְּחֶלְקוֹ.

וּמַדּוּעַ בְּהִתְגַּבְּרוּת שֶׁל בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ הוּא נִקְרָא 'יְדִיד ה' יִשְׁכֹּן לָבֶטַח', הַמּוֹרֶה עַל קִרְבָה לָהּ'. כְּעִין זֶה מָצִינוּ בַּגְּמָרָא (גִּטִּין ל"ו:): כָּתוּב 'הַנֶּעֱלָבִין וְאֵינָם עוֹלְבִים, שׁוֹמְעִים חֶרְפָּתָם וְאֵינָם מְשִׁיבִים וּשְׁמֵחִים בְּיִסּוּרִים, עֲלֵיהֶם הַכָּתוּב אוֹמֵר 'וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבוּרָתוֹ'". הַשּׁוֹמֵעַ חֶרְפָּתוֹ וְאֵינוֹ מֵשִׁיב, הֲיֵינוּ שְׁלֵמוּת בְּבֵין אָדָם לַחֲבֵרוֹ. וְאִלּוּ אוֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבוּרָתוֹ - זוֹהִי שְׁלֵמוּת בְּבֵין אָדָם לַמָּקוֹם, בְּמִי שֶׁנִּקְרָא אוֹהֵב ה', מַהִי הַשֵּׂיכוּת בֵּין שְׁנֵי עִנְיָנִים אֵלּוּ? יְסוֹד הַדָּבָר מְבֹאָר בַּפְּסוּק (וַיִּקְרָא י"ט, י"ח) 'לֹא תִקֹּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ - אֲנִי ה'', הֲרֵי שֶׁהַפְּסוּק הַמְדַבֵּר עַל שְׁתֵּי מִצְוֹות שֶׁל בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, מְסַיֵּם בַּמִּלִּים - 'אֲנִי ה''. וּבְעֶצֶם מַעֲלַת הַשְׁתִיקָה יֵשׁ לְהָבִין מָה שֶּׁמּוּבָא בַּגְּמָרָא (חֻלִּין פ"ט.) 'אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא בְּשֶׁבִיל מִי שֶׁבּוֹלֵם עַצְמוֹ בְּשָׁעַת מְרִיבָה'.

פֵּשׁוּט שֶׁהַנִּדּוֹן הוּא כְּשֶׁהוּא צוֹדֵק, וּמִכָּל מָקוֹם הוּא חַיָּב לִבְלֹם פִּיו. וְרָאוּי לְהָבִין אֶת מַעֲלַת הַשְׁתִיקָה, וּמָה הַבְּאוּר בְּ'לֹא מָצָאתִי 'לְגוּף' טוֹב מֵהַשְׁתִיקָה' הֲלֹא הַסְּבָרָא אוֹמֶרֶת לְהוֹצִיא אֶת הַכַּעַס, שֶׁדְּאָגָה בְּלֵב אִישׁ יַשְׁחֶנָּה'. מֵאִידָךְ יֵשׁ לְהָבִין אֶת אֲשֶׁר אָנוּ מִתְפַּלְּלִים ג' פְּעָמִים בַּיּוֹם - 'וּלְמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִּדֹּם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה', כֵּיצַד עוֹשִׂים דָּבָר זֶה.

כָּתוּב בְּסֵפֶר הַחִנּוּךְ (מִצְוָה רמ"ה): 'לֹא תִקֹּם' - מִשָּׁרְשֵׁי הַמִּצְוָה שֶׁיֵּדַע הָאָדָם כִּי כָּל אֲשֶׁר יִקְרָאוּ, מִטּוֹב וְעַד רַע, הִיא סִבָּה שֶׁתָּבוֹא אֵלָיו מֵאֵת ה' יִתְבָּרַךְ, וּמִיָּד הָאָדָם וּמִיָּד אִישׁ אָחִיו לֹא יִהְיֶה דָּבָר בִּלְתִּי רְצוֹנוֹ בָּרוּךְ הוּא, עַל כֵּן כְּשֶׁיִּצְעֲרוּ אוֹ יַכְאִיבוּ אָדָם, יֵדַע בְּנַפְשׁוֹ כִּי עֲוֹונוֹתָיו גָּרְמוּ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גָּזַר עָלָיו בְּכָךְ, וְלֹא יָשִׁית מַחְשְׁבוֹתָיו לִנְקֹם מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא אֵינוֹ סִבַּת רָעָתוֹ, כִּי הָעָוֹן הוּא הַמְסֻבָּב, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד 'הִנִּיחַ לוֹ וִיקַלֵּל, כִּי אָמַר לוֹ ה'' - תָּלָה הָעִנְיָן בְּחֶטְאוֹ, וְלֹא בִּשְׁמְעִי בֶּן גֵּרָא'.

מִבֹּאָר מָה'חִנּוּךְ' שֶׁהַדֶּרֶךְ הַיְחִידָה לְכְבֹשׁ מִדּוֹת הִיא בֶּאֱמוּנָה טְהוֹרָה וּבְיִרְאַת שָׁמַיִם, 'ה' אָמַר לוֹ קַלֵּל' (שְׁמוּאֵל ב' ט"ז, י').

אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא (חֻלִּין ז:): 'אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ לְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו לְמַעְלָה'.

מֵעוֹלָם לֹא רָאִינוּ מִי שֶׁמַּקְפִּיד עַל הַמַּקֵּל שֶׁהִכָּהוּ - אֶלָּא עַל הָאָדָם שֶׁבְּיָדוֹ הַמַּקֵּל, הוּא הַמַּכָּה וְלֹא הַמַּקֵּל, וְזֶה שֶׁהֵרַע לִי אֵינוֹ אֶלָּא הַגַּרְזֶן שֶׁבְּיָדוֹ הַחוֹתֵב 'וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ כְּמִלֹּא נִימָא' (יוֹמָא ל"ו.), הֵן בְּמָמוֹן וְהֵן בְּעִנְיָן כָּבוֹד.

וּכְשֵׁם שֶׁבָּרוּר לָאָדָם שֶׁאִם נִפְסַק עָלָיו כָּךְ וְכָךְ חַיִּים, אֵינוֹ יָכוֹל לְשַׁנּוֹת מְאוּמָה וּלְהוֹסִיף רֶגַע אֶחָד, כָּךְ מַמָּשׁ הוּא בְּשִׁאַר הָעִנְיָנִים. הַחַי בְּלִי הֶסֵּחַ דַּעַת אֵינוֹ מַקְפִּיד עַל מִי שֶׁמֵּרַע לוֹ, שֶׁאִם לֹא הָיָה הוּא עוֹשֶׂה זֹאת, הַרְבֵּה שְׁלוּחִים לַמָּקוֹם לְהָרַע אוֹ לִפְרֹעַ מִמֶּנּוּ. וּמָה שֶּׁמִּגַּלְגְּלִין חוֹב עַל יְדֵי חַיָּב - גַּם זוֹ לֹא סִבָּה לְהִנָּקֵם מֵאוֹתוֹ חַיָּב, אִם הַדָּבָר בֵּין כָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת. הֲרֵי הוּא רַק כְּגַרְזֶן בְּיַד הַחוֹצֵב. וְהִנֵּה כְּשֶׁבִּנְיָמִין שָׁתַק אַף שֶׁיָּדַע מֵהַמְכִירָה, הֲרֵי שֶׁהוּא יְדִיד ה', מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם אֶת שְׂכָרָן שֶׁל הַשּׁוֹתְקִים בְּחֶלְקוֹ דַּוְקָא, וְאִבְּנוּ בַּחֹשֶׁן הִיא 'יָשְׁפֵּה' - יֵשׁ פֶּה וְשׁוֹתֵק. וְלָכֵן לֹא מָצָאנוּ 'לַגּוּף' יָפֶה מֵהַשְׁתִיקָה.

בָּזֶה יְבֹאַר הַמַּדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה אֵצֶל רָחֵל: 'אַתְּ שָׁתַקְתְּ וַאֲנִי זוֹכְרֵךְ' שֶׁנֶּאֱמַר 'וַיִּפְתַּח ה' אֶת רַחְמָהּ' - הַשְׁתִיקָה נוֹבַעַת מִפַּחַד זְכִירַת ה', וְעַל כֵּן מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה ה' זָכְרָה. גַּם מָה שֶׁוִּתְּרָה רָחֵל עַל יַעֲקֹב לְלֵאָה וְתוּר עוֹלְמֵי הוּא - מִשּׁוּם שֶׁזֶּהוּ רְצוֹנוֹ וְכָךְ מְחַיֶּבֶת הַהֲלָכָה, הַחַי אֶת ה' וּמַנְהִיג מַעֲשָׂיו עַל פִּי רְצוֹנוֹ זוֹכֶה שֶׁה' יַשְׁרֶה שְׁכִינָה בִּזְכוּתוֹ, מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה. וְלָכֵן הַגְּאֻלָּה הָעֲתִידָה וְהַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה בְּיִשְׂרָאֵל תִּהְיֶה בִּזְכוּת מַעֲשֵׂי רָחֵל. יְסוֹד הַשָּׁזוּר בְּכֻלָּם זְכִירַת ה' הַנּוֹתֶנֶת כֹּחַ לְהַעֲבִיר עַל מִדּוֹתָיו. וּבְמִדָּה שֶׁהָאָדָם חַי בְּהַרְגָּשַׁת נוֹכְחוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמַכְנִיעַ מַעֲשָׂיו לִרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה מֵבִיא הַשְּׁכִינָה לִשְׁרוֹת בְּתוֹךְ עַם יִשְׂרָאֵל.

"וַיַּשְׁכֵּם לָבָן בַּבֹּקֶר וַיְנַשֵּׁק לְבָנָיו וְלִבְנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אֶתְהֶם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לָבָן לִמְקֹמוֹ" (ל"ב, א)

מַדּוּעַ נִכְפְּלָה תֵּבַת לָבָן פַּעַם נוֹסֶפֶת דִּכְתִיב "וַיָּשָׁב לָבָן לִמְקוֹמוֹ"? הוּבָא בְּ'הָעֵמֶק דָּבָר' כִּי בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁלָּבָן רָדַף אַחֲרֵי יַעֲקֹב, בָּאוּ גַּנָּבִים לְבֵיתוֹ וְקִרְקְרוּ אֶת בֵּיתוֹ, הָרְסוּ אֶת קֵירוֹת בֵּיתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁנָּהֲגוּ לְהַטְמִין אֶת אוֹצְרוֹת הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב בְּתוֹךְ הַקֵּירוֹת.

וְאָמְנָם טָרַם בּוֹאוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אֶל בֵּית לָבָן, הָיָה לָבָן עָנִי מָרוּד, וּבְמַהֲלַךְ שְׁהוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב הִתְעַשֵּׁר עֹשֶׁר רַב.

וְהִנֵּה עַתָּה לְאַחַר שֶׁעָזַב יַעֲקֹב אֶת בֵּיתוֹ, נִכְנְסוּ הַגַּנָּבִים לְבֵית לָבָן וְהוֹתִירוּהוּ חֵסֶר כֹּל, וְנִמְצָא שֶׁכְּשֵׁם שֶׁבּוֹאוֹ שֶׁל יַעֲקֹב לְבֵית לָבָן הֵעֲשִׁיר אֶת לָבָן, כָּךְ עֲזִיבָתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב הֵשִׁיבָה אוֹתוֹ לְמַצָּבוֹ הַקּוֹדֵם.

זֶהוּ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב: "וַיָּשָׁב לָבָן לִמְקוֹמוֹ" - הַיְנוּ שֶׁשָּׁב לִמְקוֹמוֹ וּלְמַצָּבוֹ הַקּוֹדֵם, לִפְנֵי שֶׁבָּא יַעֲקֹב לְבֵיתוֹ - שֶׁשָּׁב לְעָנְיוֹ.

וּלְעֻמָּתוֹ "וְיַעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ" - הָלַךְ מֵחַיִל אֶל חַיִל - "וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים".

לָבָן הָלַךְ מִדֶּחִי אֶל דֶּחִי וְיַעֲקֹב הָלַךְ מֵחַיִל אֶל חַיִל. הַהֶפְרֵשׁ בֵּין "חַיִל" (48) לְ"דֶּחִי" (22) הוּא, 26 כְּמִנְיַן שֵׁם הוי"ה.

כַּאֲשֶׁר לָבָן הַשִּׂיא אֶת בְּנוֹתָיו לְתַלְמִיד חָכָם זָכָה לְהִדָּבֵק בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְתֶכֶף לְתַלְמִיד חָכָם בָּרָכָה! וְלָכֵן זָכָה לְכָל הָעֲשִׁירוּת שֶׁבָּאָה לוֹ בִּזְכוּת יַעֲקֹב וְהָלַךְ מֵחַיִל אֶל חַיִל...

וּמֵהֶרַע שֶׁיַּעֲקֹב עָזַב אֶת בֵּיתוֹ וְהִשְׁכִּינָה עָזְבָה אֶת לָבָן הִתְחִיל לָלֶכֶת מִדֶּחִי אֶל דֶּחִי - "וַיָּשָׁב לָבָן לִמְקוֹמוֹ".

"וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי..." (כ"ח, כא) –

שְׁלִיחַ נֶאֱמָן – סִפּוּר מַדְהִים

אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַבָּא סִיפֵּר רַבִּי חַיִּים זַאיד שְׁלִיטָ"א: תַּלְמִיד שֶׁלִּי - יְהוּדָה, הַמִּתְגּוֹרֵר בִּבְנֵי בְּרָק, נָסַע בִּכְבִישׁ 1 לְכִוּוּן יְרוּשָׁלַיִם. לְפֶתַע, בְּמַהֲלַךְ הַנְּסִיעָה הוּא הִבְחִין בָּרֶכֶב הָעוֹמֵד בְּצַד הַכְּבִישׁ הַמָּהִיר, שֶׁמְּאוֹתֶת בְּאֵיתוּת חֵרוּם וְנִזְקָק לְעֶזְרָה. יְהוּדָה הֶחְלִיט לַעֲצֹר בַּצַּד וּלְנַסּוֹת לְהַגִּישׁ עֶזְרָה. הוּא עָצַר לְצַד הָרֶכֶב הַתָּקוּעַ, כְּשֶׁהוּא רוֹאֶה בְּתוֹכוֹ זוּג הוֹרִים, יֶלֶד וְכֶלֶב. 'שָׁלוֹם, מָה הַבְּעָיָה'? פָּנָה לַנּוֹכְחִים. 'אֲנַחְנוּ תְּקוּעִים כָּאן בְּאֶמְצַע כְּבִישׁ מָהִיר כְּבָר מֵעַל חֲצִי שָׁעָה, כֵּיוָן שֶׁאָזַל לָנוּ מִיכַל הַדֶּלֶק'. 'אֵין בְּעָיָה'?! הֵשִׁיב יְהוּדָה מִיָּד 'חַכּוּ פֹּה כַּמָּה דַּקּוֹת, וְאָבִיא לָכֶם דֶּלֶק מִתַּחֲנַת 'מוֹצָא' הַסְּמוּכָה'.

בְּנֵי הַזּוּג לֹא מָצְאוּ מִלִּים כְּדֵי לְהוֹדוֹת לוֹ: 'אַתָּה הָרִאשׁוֹן שֶׁעוֹצֵר וּמוּכָן לְטִרְחַ לְמַעֲנֵנוּ, אֵין לָנוּ מִלִּים'.

הֵם הֶחְלִיפוּ מִסְפְּרֵי טֶלֶפוֹן וִיהוּדָה יָצָא לַדֶּרֶךְ. חָלַף זְמַן קָצָר וְיְהוּדָה חָזַר אֲלֵיהֶם עִם גְּ'רִיקָן מָלֵא בְּדֶלֶק. הֵם מִלְּאוּ אֶת הַמִּיכָל בְּדֶלֶק, וְהָרֶכֶב חָזַר לִפְעֹל.

בְּנֵי הַזּוּג הָיוּ אֲסִירֵי תּוֹדָה: 'כַּמָּה מַגִּיעַ לְךָ'? שָׁאֲלוּ. 'אֵין צֹרֶךְ לְשַׁלֵּם' הֵשִׁיב לָהֶם יְהוּדָה בְּחִיּוּךְ. 'מָה זֹאת אוֹמֶרֶת?! טָרַחְתָּ וְנָסַעְתָּ עַד לְתַחֲנַת דֶּלֶק, שִׁלַּמְתָּ מִכִּסְפְּךָ וְאָנוּ רוֹצִים לְשַׁלֵּם לְךָ'! אַךְ יְהוּדָה סֵרֵב: 'בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן לֹא אֶקַּח עַל כָּךְ תַּשְׁלוּם. זָכִיתִי בְּמִצְוָה יְקָרָה, וַאֲנִי לֹא מוֹכֵר אוֹתָהּ תְּמוּרַת כֶּסֶף'!

הַזּוּג, שֶׁלֹּא נָמְנוּ עַל צִבּוּר שׁוֹמְרֵי תּוֹרָה וּמִצְוֹות, הִתְקַשָּׁה לְהַאֲמִין לְמָה שֶׁשָּׁמַע. הֵם נִסּוּ שׁוּב וָשׁוּב, אַךְ יְהוּדָה הִתְעַקֵּשׁ: 'עֶזְרָה לַיְּהוּדִי הִיא מִצְוָה יְקָרָה' חָתַם וּפָנָה אֶל רִכְבּוֹ. 'רַק רֶגַע', קָרְאוּ לוֹ הַזּוּג. הֵם לָקְחוּ אוֹתוֹ אֶל הַבָּגְאז' שֶׁל רִכְבָּם וְהֵרְאוּ לוֹ סְטִיקֶר גָּדוֹל שֶׁהָיָה מֻדְבָּק עַל הָרֶכֶב, וְעָלָיו הַכִּתּוּב 'דְּרוֹס כָּל דּוֹס'!... 'תִּרְאֶה', אָמַר הָאִישׁ, 'אֲנִי גֵּר בְּקִבּוּץ בַּדָּרוֹם וְכִמְעַט אַף פַּעַם לֹא יָצָא לִי לִפְגֹּשׁ וּלְדַבֵּר עִם 'דּוֹס', וַאֲנִי כָּל כָּךְ מִתְבַּיֵּשׁ בַּסְּטִיקֶר הַזֶּה וּמִצְטַעֵר עָלָיו. אַתָּה אָדָם מְיֻחָד, וְלָכֵן אֲנִי מוֹרִיד אוֹתוֹ כָּעֵת, בְּנוֹכְחוּתְךָ'. הוּא קָרַע אֶת הַסְּטִיקֶר וְשׁוּב הוֹדָה לִיהוּדָה.

'מֵאֵיפֹה אַתֶּם'? הִתְעַנְיֵן יְהוּדָה. 'אֲנַחְנוּ גָּרִים בְּקִבּוּץ בְּאֵרִי, לְיַד עַזָּה'. 'שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם נְסִיעָה טוֹבָה', חָתַם יְהוּדָה וְחָזַר לִרְכִבּוֹ. לְמָחֳרָת, הִתְקַשֵּׁר יְהוּדָה לִבְנֵי הַזּוּג וְהִתְעַנְיֵן: 'מָה שְׁלוֹמְכֶם? רָצִיתִי רַק לָדַעַת שֶׁהִגַּעְתֶּם בְּשָׁלוֹם לְבֵיתְכֶם'. הֵם הִתְרַגְּשׁוּ עֲמֻקוֹת, כָּזוֹ אִכְפַּתִיּוּת וְהִתְעַנְיְנוּת אֲמִתִּית! חָלְפוּ כַּמָּה יָמִים, יוֹם שִׁשִּׁי בַּצָּהֳרַיִם, וִיהוּדָה מַחְלִיט לְהִתְקַשֵּׁר שׁוּב. 'הַלּוֹ? שָׁלוֹם וּבְרָכָה, זֶה יְהוּדָה'. 'אוֹ! שָׁלוֹם יְהוּדָה - מָה שְׁלוֹמְךָ'? עוֹנֶה הַבַּעַל בְּשִׂמְחָה. 'בָּרוּךְ ה' מְצַיָּן' הֵשִׁיב יְהוּדָה. 'הִתְקַשַּׁרְתִּי כִּי רָצִיתִי לְסַפֵּר לְךָ סִפּוּר קְצָרְצַר לִכְבוֹד שַׁבַּת קֹדֶשׁ, סִפּוּר אוֹתוֹ תּוּכַל לְסַפֵּר לַבֵּן הֶחָמוּד שֶׁלְּךָ, תִּרְצֶה לִשְׁמֹעַ'? - 'לָמָּה לֹא?! בְּשִׂמְחָה' הֵגִיב הָאִישׁ. יְהוּדָה מְסַפֵּר לוֹ סִפּוּר חִנּוּכִי וְהַשָּׁנִים נִפְרָדִים בְּבִרְכַּת 'שַׁבַּת שָׁלוֹם'. יְהוּדָה הִרְגִּישׁ שֶׁלִּבָּם שֶׁל הַזּוּג נִפְתַּח, וְהֶחֱלִיט לִשְׁמֹר עַל קֶשֶׁר עִמָּם, וְכָךְ נָהַג לְהִתְקַשֵּׁר אֲלֵיהֶם בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת וּלְסַפֵּר לַבַּעַל סִפּוּר יָפֶה אוֹתוֹ יְסַפֵּר לִבְנוֹ הַקָּטָן.

לְאַחַר חֲצִי שָׁנָה שֶׁל קֶשֶׁר, פּוֹנֶה הַבַּעַל אֶל יְהוּדָה בְּשִׂיחַת הַטֶּלֶפוֹן הַשָּׁבוּעִית: 'יְהוּדָה, תַּגִּיד, אֲנִי יָכוֹל לִשְׁאֹל אוֹתְךָ שְׁאֵלָה? הַאִם לֹא מְשֻׁעֲמֵם לָכֶם בְּשַׁבָּת? אַתֶּם לֹא מַדְלִיקִים פֶּלְאפוֹן, לֹא נוֹסְעִים לְטַיֵּל, אַתֶּם לֹא מְשֻׁעֲמָמִים'?! יְהוּדָה צָחַק וְהֵשִׁיב: 'חֲבֵרִי הַיָּקָר, זֶה הַיּוֹם הֲכִי עָמוּס וּמְאֻשָּׁר בַּשָּׁבוּעַ: תְּפִלּוֹת עִם שִׁירִים, סְעוּדוֹת מְלָכִים, שִׁעוּרֵי תּוֹרָה, מִשְׂחָק עִם הַיְלָדִים, מְנוּחַת צָהֳרַיִם שְׁלָוָה... אִם רַק תַּחְפֹּץ - אַתָּה מֻזְמָנִים אֵלֵינוּ לָשֶׁבֶת, תָּבוֹא וְתָחוּשׁ אֶת הָאֲשֶׁר הַזֶּה בְּעַצְמְךָ'! 'אַתָּה רְצִינִי'? שָׁאַל הָאִישׁ, מְשֻׁעֲשָׁע 'שַׁבָּת בִּבְנֵי בְּרָק? אַל תִּשְׂחַק שֶׁאֲנִי חִלּוֹנִי'! אַךְ יְהוּדָה לֹא נִבְהַל: 'מָה הַבְּעָיָה, אַתָּה אוֹרֵחַ שֶׁלִּי, נְאַרְגֵּן לָכֶם דִּירָה וְתִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּת מְיֻחֶדֶת אִתָּנוּ'.

הַבַּעַל הִתְרַגֵּשׁ אַךְ רָצָה לִשְׁאֹל אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהִבְטִיחַ לַחֲזֹר עִם תְּשׁוּבָה. יְהוּדָה סִיֵּם אֶת הַשִּׂיחָה וְהִתְקַשֵּׁר אֵלַי.

'הָרַב זַאיד, מָה שְׁלוֹמְךָ? אֲנִי צָרִיךְ עֵזָרָה. אֲנִי בְּקֶשֶׁר עִם מִשְׁפָּחָה חִלּוֹנִית שֶׁרוֹצָה לְהִתְאָרֵחַ אֶצְלִי בְּשַׁבָּת וַאֲנִי קְצָת מִסְתַּבֵּךְ לְמָתַי כְּדַאי לְהַזְמִין אוֹתָם: אוֹטוֹטוֹ מַגִּיעַ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹמַיִם עֲמוּסִים בִּתְפִלּוֹת וַאֲוִירַת הַדִּין - לֹא נִרְאֶה לִי שֶׁזֶּה שַׁיָּךְ. אַחַר כָּךְ מַגִּיעַ יוֹם כִּפּוּר - גַּם לֹא מַעֲשִׂי, מֵאַחַר שֶׁהֵם רוֹצִים לַחֲווֹת אֲוִירָה שֶׁל שַׁבָּת עִם סְעוּדוֹת וְשִׂמְחָה. מִיָּד אַחַר כָּךְ מַגִּיעַ חַג הַסֻּכּוֹת - גַּם לֹא שַׁיָּךְ, אֲנַחְנוּ אוֹכְלִים וְיוֹשְׁנִים בַּסֻּכָּה בָּרְחוֹב, וְלִפְעָמִים יֵשׁ יַתּוּשִׁים וְעַכְבָּרִים בָּרְחוֹבוֹת'... 'וּמָה עִם שִׂמְחַת תּוֹרָה'? שָׁאַלְתִּי אֶת יְהוּדָה - 'לְדַעְתִּי, הֲכִי טוֹב לְהַזְמִין אוֹתָם לְשִׂמְחַת תּוֹרָה. יִזְרְקוּ עֲלֵיהֶם סַכָּרִיּוֹת, יִרְקְדוּ וְיִשְׂמְחוּ עִם הַתּוֹרָה, יִהְיוּ בִּסְעוּדוֹת וְיָשִׁירוּ'. 'אֵין לִי אֶפְשָׁרוּת לְאָרֵחַ אוֹתָם בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה', הֵשִׁיב לִי יְהוּדָה, 'הִתְחַיַּבְתִּי לְאַבָּא שֶׁלִּי, הַמִּתְגּוֹרֵר בְּשְׁדֵרוֹת, לִהְיוֹת אֶצְלוֹ, זוֹ תּוֹרָנוּת אֶצְלֵנוּ בַּמִּשְׁפָּחָה, וּבְשִׂמְחַת תּוֹרָה - זֶה תּוֹרִי'. 'אָז מָה הַבְּעָיָה'? שָׁאַלְתִּי אֶת יְהוּדָה 'תַּזְמִין גַּם אֶת אָבִיךָ לִבְנֵי בְּרָק לְחַג, כָּךְ הַמִּשְׁפָּחָה מֵהַקִּבּוּץ תּוּכַל לְהִתְאָרֵחַ אֶצְלְךָ בְּחַג יָפֶה שֶׁכֵּזֶה, וְאַף לִרְאוֹת מַהוּ כִּבּוּד הוֹרִים בַּאֲוִירָה תּוֹרָנִית'.

יְהוּדָה 'הִתְחַבֵּר' לָרַעְיוֹן וְהִתְקַשֵּׁר לְהַזְמִין אֶת הַזּוּג מִקִּבּוּץ 'בְּאֵרִי' וְאֶת אָבִיו מִשְְׁדֵרוֹת. וְאָכֵן, כֻּלָּם הִגִּיעוּ יַחְדָּיו לְשִׂמְחַת תּוֹרָה בִּבְנֵי בְּרָק, חָגְגוּ בַּלַּיְלָה, שָׁרוּ וְשָׂמְחוּ. וְאָז, מֻקְדָּם בַּבֹּקֶר, אֵרַע הַנּוֹרָא מִכֹּל... כֻּלָּנוּ שָׁמַעְנוּ עַל הַטֶּבַח הַנּוֹרָא, וּמִיָּד הֵבִנּוּ אֶת גֹּדֶל הַנֵּס: 'אָבִי מִתְגּוֹרֵר בְּבִנְיָן מוּל תַּחֲנַת הַמִּשְׁטָרָה שֶׁל שְׁדֵרוֹת', מִסְפֵּר יְהוּדָה, 'שָׁם הִשְׁתַּלְּטוּ הַמְּחַבְּלִים וְטָבְחוּ בְּכָל מִי שֶׁהָיָה בָּאֵזוֹר. אֲנִי וּבְנֵי מִשְׁפַּחְתִּי הָיִינוּ אֲמוּרִים לִהְיוֹת בְּתוֹךְ הַתֻּפֶת בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת, וְהַמִּשְׁפָּחָה מִקִּבּוּץ בְּאֵרִי - נִצְּלוּ בְּנֵס אַדִּיר!

הַמְּחַבְּלִים הָאָרוּרִים שָׂרְפוּ אֶת בֵּיתָם וְטָבְחוּ בְּחַבְרֵיהֶם לַקִּבּוּץ, וְאֶת הַיֶּתֶר לָקְחוּ לַשֶּׁבִי... אוֹתוֹ חַג הָיָה נְקֻדַּת מִפְנֶה בְּחַיֵּיהֶם שֶׁל בְּנֵי הַזּוּג. הֵם הֵחֵלּוּ לְהִתְקָרֵב לַיַּהֲדוּת וְהֶחְלִיטוּ לִשְׁלֹחַ אֶת בְּנָם לִלְמֹד בְּבֵית סֵפֶר דָּתִי שֶׁל רֶשֶׁת הַחִנּוּךְ 'שׁוּבוּ'.

בִּבְרִכַּת הַתּוֹרָה

"לְאָדָם מַעֲרְכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֵה לָשׁוֹן" [משלי ט"ז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק : מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל
מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף : הרב מאיר נסים בן כמסאנה
מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה : הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל
נפתלי בן רחה : אברהם בן שמעה : גורג'י בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית
רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה : בן ציון קליין
שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל : אפרים בן מדלן
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם : רפאל בן תמו
אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה: מרדכי בן אוסנת
משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : נפתלי ממן בן יקוט
שמחה בת סרח : יפה נדרה בת נעימה : רחה בת שמשון : דליה בת חיים
הגר בת אהרן והרטה : כתון בת חביבה : אהובה (דייזי) בת טובה
רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה : חנה בת אביבה וראובן
שושנה נואל בת שדרה : רבקה בת רחל : מורבריד אוסנת בת מרים

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר, אלעזר בן שמחה, יצחק בן גיטי

זיווג הגון: אליעד יעקב בן פאולה : יצחק בן חיה : אליהו בן אילנה : רחלי בת זהבה עדינה בת שמחה : בתיה בת אסתר: הדר ברטה ורוני איילת בנות כרמית נעמה בת אסתר : תמר בת פאולה : אריק בן חיה : שלי בת חיה : הילה בת דניאלה

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה : שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל : יובל בן שלומית
רחל בת חיה : לאה רחל בת איריס : טריק בת למלם
ויקטוריה תקוה בת רינה : דניאלה בת עופרה
מאיר יעקב בן רחל : הילה בת ישראלה
מירי בת סוזן :חיים יוסף בן איריס :סהר בת שהאין

לרפואת:
אהרון בן רוזה :משה בן רוזה :אהרון בן מרים
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל : אברהם בן אנט
עודד בן הגר : גולן בן דינה : אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליט בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות : מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה : אסתר בת שולמית
רחל בת נוארה : רות בת לינה : נורית בת רחל
לימור הודיה, ושרונה בנות תורן יפה

להזמנות, להקדשות **ולתרומות** במייל:
Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים